

Rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako disciplinárny súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Borisa Minksa, JUDr. Eleny Berthotyovej, JUDr. Vojtecha Lefflera a JUDr. Jaroslava Krajča, v disciplinárnej veci proti JUDr. [REDAKOVANÉ], sudkyňi Krajského súdu [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. [REDAKOVANÉ], advokátkou, Advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ] konajúc o odvolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho senátu z 18. marca 2005 a 11. mája 2005, sp. zn. 2 Ds 14/04, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. októbra 2005 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov odvolania ministra spravodlivosti Slovenskej republiky **z a m i e t a**.

Podľa § 129 ods. 5 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich je minister spravodlivosti Slovenskej republiky povinný zaplatiť sudkyňi JUDr. [REDAKOVANÉ] náhradu trov odvolacieho konania 2.802,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, a to na účet JUDr. [REDAKOVANÉ], vedený v [REDAKOVANÉ], č. ú.: [REDAKOVANÉ], VS: [REDAKOVANÉ]

O d ô v o d n e n i e :

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky podal dňa 4. júna 2004 návrh na začatie disciplinárneho konania voči JUDr. [REDAKOVANÉ], sudkyňi Krajského súdu [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ] pretože v konkurznej veci úpadcu [REDAKOVANÉ] IČO: [REDAKOVANÉ], vedenej na Krajskom súde [REDAKOVANÉ] pod č. k. 9 K 15/03 vydala dňa 21. mája 2003 opatrenie č.k. 9 K 15/03-24, ktorým súd ustanovil do konkurzného konania za osobitného správcu konkurznej podstaty pre odbor správy speňažovanie majetku úpadcu JUDr. [REDAKOVANÉ], advokáta so sídlom [REDAKOVANÉ], pričom osobitný správca konkurznej podstaty bol súdom ustanovený do konkurzného konania v rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, ako aj bez žiadosti v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v Bratislave z 11. októbra 2001 a teda sudkyňa zavinenie porušila a nesplnila povinnosti sudcu, ktoré jej ukladajú citované ustanovenia a zároveň svojím správaním vzbudila oprávnenú pochybnosť o jej svedomitosti.

Závažnosť konania sudkyne zhl'adal predovšetkým v miere jej zavinenia, ako aj v spôsobe jej konania, nakoľko z jej postupu je zrejmé, že osobitného správcu konkurznej podstaty si sudkyňa vybrala sama a ustanovila ho do konkurzného konania netransparentne. Z uvedených dôvodov vyvodil, že konaním sudkyne boli naplnené pojmové znaky závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 10. 2003 (ďalej len zákon). Preto navrhol, aby disciplinárny súd vydal rozhodnutie, ktorým uzná JUDr. [REDAKOVANÉ] sudkyňu Krajského súdu [REDAKOVANÉ] vinnú zo spáchania závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 10. 2003 a uloží jej disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 3 písm. b) citovaného zákona a to preloženie na súd nižšieho stupňa.

Sudkyňa vo vyjadrení k návrhu na začatie disciplinárneho konania poukázala na to, že svojím konaním nenaplnila znaky disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 zákona a nekonala v rozpore s ustanovením § 116 ods. 1, ods. 2 zákona. Toto tvrdenie odôvodnila tým, že konala podľa ustanovení § 8 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého správca konkurznej podstaty sa zásadne vyberá zo zoznamu správcov, ktorý vedie súd príslušný na konanie, pričom výnimočne môže ustanoviť za správcu aj osobu, do zoznamu správcov nezapísanú, ak spĺňa podmienky pre zapísanie do tohto zoznamu a ak to vyžaduje rozsah správy, môže súd podľa ustanovení § 9 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. ustanoviť na pomoc správcovi osobitného správcu pre určitý odbor správy. Z citácie ustanovenia § 11 ods. 3 vyhlášky č. 389/2001 Z. z. v spojení s § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. ďalej vyvodila, že toto ustanovenie umožňuje výber osobitného správcu s prihliadnutím na jeho odbornosť. Ďalej poukázala na to, že v dôsledku absencie jednotnej metodiky aplikácie ustanovení § 11 ods. 1 až 4 vyhlášky č. 493/1991 Zb. a absencie metodického predpisu predpokladaného ustanovením § 71 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb., sudcovia zjednocovali aplikačnú prax, ktorej výsledkom bol postup, ktorý zvolila aj v prípade, ktorý sa jej kladie za vinu v návrhu na disciplinárne previnenie. Sudkyňa navyše poukázala aj na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky na základe poslaneckého návrhu posudzuje ústavnosť ustanovení § 11 ods. 1, ods. 2, ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorých porušenie sa jej kladie za vinu. Na základe uvedeného žiadala, aby disciplinárny súd návrh zamietol.

Vo veci konal Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny senát, ktorý rozhodnutím z 18. marca 2005, sp. zn. 2 Ds 14/04, JUDr. [REDAKOVANÉ], sudkyňu Krajského súdu v Bratislave oslobodil spod návrhu na začatie disciplinárneho konania pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. 10. 2003, ktorého sa mala dopustiť tým, že v konkurznej veci úpadcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] IČO: [REDAKOVANÉ], vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 9 K 15/03 vydala dňa 21. 5. 2003 opatrenie č.k. 9 K 15/03-24 ktorým súd ustanovil do konkurzného konania za osobitného správcu konkurznej podstaty pre odbor správy speňažovanie majetku úpadcu JUDr. [REDAKOVANÉ], advokáta so sídlom [REDAKOVANÉ], pričom osobitný správca konkurznej podstaty bol súdom ustanovený do konkurzného konania v rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní, ako aj bez žiadosti v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v Bratislave z 11. 10. 2001, čím mala zavinené porušiť a nesplniť povinnosti sudcu, ktoré jej ukladajú citované ustanovenia a zároveň svojím správaním mala vzbudiť

oprávnenú pochybnosť o jej svedomitosti, a to z dôvodu, že skutok nie je závažným disciplinárnym previnením, ani previnením.

Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny senát následne rozhodnutím z 11. mája 2005, sp. zn. 2 Ds 14/04, priznal disciplinárne stíhanej sudkyňi podľa § 129 ods. 5 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, právo na náhradu trov konania v sume 8.022,- Sk.

Z dôvodu, že Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 4. marca 2002 pod sp. zn. PL. ÚS 7/02 odmietol návrh Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu podaný podľa § 150 ods. 2 Zákona o sudcoch s použitím § 224 ods. 5 Tr. por. v disciplinárnej veci proti sudcovi Okresného súdu v Žiline JUDr. J. R., vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 1 Dso 1/2001, ako podaný zjavne neoprávnenou osobou, keď vyslovil záver, že disciplinárny súd nie je všeobecným súdom, keďže vykonáva len disciplinárnu právomoc a ako taký nie je preto oprávnený v zmysle čl. 130 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky podať návrh na začatie konania pred ústavným súdom, keďže takýto procesný úkon mu neumožňuje § 125 Zákona o sudcoch, disciplinárny súd prvého stupňa dospel k záveru, že je oprávnený vyjadriť sa k otázke súladnosti niektorých ustanovení vykonávacej právnej normy, ktorej porušenie sa disciplinárne stíhanej sudkyňi kladie za vinu.

So zreteľom na to, že sudkyňi sa kladie za vinu porušenie vykonávacieho predpisu, disciplinárny súd poukázal na ustanovenie § 71 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV), podľa ktorého Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis, v ktorom ustanoví

- a) výšku preddavku na úhradu odmeny predbežného správcu;
- b) výšku preddavku na trovy konania;
- c) podrobnosti o zoznamoch správcov, predbežných správcov, osobitných správcov, vyrovnacích správcov, zástupcov správcu a o ich odmene v konkurznom a vyrovnacom konaní;
- d) pravidlá poskytovania odmeny opatrovníka;
- e) rokovací poriadok pre konkurzné a vyrovnacie konanie.

S poukazom na uvedené a gramatický, logický, teologický a systematický výklad uvedených ustanovení a s prihliadnutím na zásadu ústavnej konformity dospel k záveru, že vyhláška ministerstva spravodlivosti č. 493/1991 Zb. je vo viacerých ustanoveniach § 11 v rozpore so ZKV, ktorý jednoznačne vymedzuje rozhodovaciu právomoc zákonného sudcu v otázke výberu správcu konkurznej podstaty a osobitného správcu zo zoznamu správcov, a neexistujú zákonné podmienky na obmedzenie nezávislosti sudcu v prípade rozhodovania podľa zákona. Dospel totiž k záveru, že výber osoby konkurzného správcu sa uskutočňuje rozhodnutím súdu, a to ustanovením za správcu (§ 167 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 66e ZKV). Kto zo sudcov príslušného súdu vydá rozhodnutie o ustanovení konkurzného správcu stanovuje rozvrh práce toho – ktorého súdu. Zo zmocňovacieho ustanovenia pritom nevyplýva zmocnenie zákona na vydanie vykonávacieho predpisu, ktoré by umožňovalo vykonávacím predpisom upraviť aj samotný spôsob výberu správcov, predbežných správcov a osobitných správcov.

V danej veci mal preto prvostupňový disciplinárny senát za nesporné, že konanie vo veci, ktoré je kladené sudkyňi za vinu, vedené na Krajskom súde v Bratislave podľa rozvrhu práce bolo zverené disciplinárne stíhanej sudkyňi, ktorá v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV vydala rozhodnutie, ktorým ustanovila konkrétnu osobu riadne zapísanú do zoznamu

správcoz konkurznej podstaty, do funkcie osobitného správcu. Dôvodil, že vydanie takéhoto rozhodnutia (ktoré nepochybne je rozhodovacou činnosťou sudkyne) o ustanovení do funkcie osobitného správcu preto nemôže, samo osebe, byť porušením ustanovení, ktorých naplnenia sa navrhovateľ dovoľával.

Z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárneho súdu vyplýva záver, že zo zmocňovacieho ustanovenia ZKV nevyplýva zmocnenie zákona na vydanie vykonávacieho predpisu, ktoré by umožňovalo vykonávacím predpisom upraviť aj samotný spôsob výberu správcov, predbežných správcov a osobitných správcov. Napokon disciplinárny súd prvého stupňa dospel k záveru, že ak vykonávací predpis v ustanovení § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb. upravil spôsob výberu osobitných správcov, v tejto časti je právna úprava vydaná jednoznačne nad rámec zmocnenia, a preto ako taká nemohla zaväzovať sudkyňu bez toho, aby ona sama takýmto postupom porušila svoje základné povinnosti sudcu a porušila pri tom zákon. Z toho dôvodu jej nerešpektovanie nemôže v žiadnom prípade zakladať disciplinárne previnenie sudkyne. Navyiac prvostupňový disciplinárny súd poukázal na čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je garantom nezávislosti rozhodovania sudcov nakoľko podľa uvedených ustanovení sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 a zákonom.

Na základe uvedeného disciplinárny súd uzavrel, že navrhovateľovi sa nepodarilo v disciplinárnom konaní preukázať naplnenie pojmových znakov závažného disciplinárneho previnenia sudkyne podľa ustanovenia § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 Zákona o sudcoch, v znení účinnom do 31. 10. 2003, ani jej disciplinárneho previnenia. Preto navrhovateľom označený skutok nie je závažným disciplinárnym previnením, ani disciplinárnym previnením, a preto sudkyňu JUDr. [REDAKOVANÉ] spod návrhu na začatie disciplinárneho konania podľa ustanovenia § 129 ods. 4 Zákona o sudcoch oslobodil. Následne disciplinárny súd uznesením z 11. 5. 2005 sp. zn. 2 Ds 14/04 zaviazal navrhovateľa na náhradu trov konania v sume 8.022,- Sk.

Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako disciplinárneho súdu sp. zn. 2 Ds 14/04 zo dňa 18. marca 2005, ktorým disciplinárny súd podľa § 129 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich oslobodil sudkyňu Krajského súdu v Bratislave JUDr. [REDAKOVANÉ] spod návrhu pre závažne disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 Zákona o sudcoch v znení účinnom do 31. 10. 2003 z dôvodu, že skutok uvedený v návrhu nie je závažným disciplinárnym previnením, ani disciplinárnym previnením, podal odvolanie minister spravodlivosti Slovenskej republiky.

Odvolanie odôvodnil tým, že konajúca sudkyňa v konkurznej veci úpadcu [REDAKOVANÉ] IČO: [REDAKOVANÉ], vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9 K 15/03 vydala opatrenie č. k. 9 K 15/03-24, ktorým ustanovila do konkurzného konania za osobitného správcu konkurznej podstaty pre odbor správy speňažovanie majetku úpadcu JUDr. [REDAKOVANÉ] pričom osobitný správca konkurznej podstaty bol ňou ustanovený do konkurzného konania v rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, ako aj bez žiadosti v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. októbra 2001. Z toho dôvodu, že konajúca sudkyňa zavinene porušila a nesplnila povinnosti sudcu, ktoré jej ukladajú citované ustanovenia a zároveň svojím správaním vzbudila oprávnenú pochybnosť o jej svedomitosti, čím naplnila

pojmové znaky závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 v spojení s ods. 2 Zákona o sudcoch v znení účinnom do 31. októbra 2003.

V odôvodnení odvolania odvolateľ zdôraznil, že vyššie uvedený skutok, ktorý sa disciplinárne stíhanej sudkyňi kladie za vinu bol v konaní preukázaný. K časti, v ktorej disciplinárny súd dospel k záveru, že ustanovenie § 11 vyhlášky č. 493/1991 Zb. je neplatné pre rozpor so zákonom č. 328/1991 Zb. a v dôsledku toho disciplinárne stíhanú sudkyňu oslobodil, odvolateľ poukázal na to, že disciplinárny súd takýmto rozhodovaním prekročil svoje právomoci a v rozpore s právnym poriadkom vstúpil do právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorú mu priznáva čl. 125 ods. 1 písm. b) ústavy, na základe ktorého môže jedine Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodovať o súlade nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi. Z toho dôvodu disciplinárny senát nemohol pri svojom rozhodovaní o disciplinárnych previneniach obvinenej sudkyne, vychádzať z neplatnosti uvedenej vyhlášky a už vôbec nemohol o jej neplatnosti rozhodnúť. Dodal, že už od 6. novembra 2001 je na ústavnom súde návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky o vyslovenie protiústavnosti a protizákonnosti niektorých ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., o ktorom však Ústavný súd Slovenskej republiky doposiaľ nerozhodol.

Ďalej poukázal na to, že podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia strácajú účinnosť až vtedy, ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlad. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b) a c), aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d), aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Na tom základe odvolateľ dospel k záveru, že oslobodzujúce rozhodnutie disciplinárneho súdu tak, ako bolo vydané, nielenže je v priamom rozpore s čl. 125 ústavy, ale nemá oporu v právnym poriadku, ani v právnej teórii, ako také odporuje základným ústavným princípom a právnym zásadám platným v práve Slovenskej republiky. Z uvedených dôvodov odvolateľ vyslovil aj nesúhlas so záverom disciplinárneho súdu, že disciplinárne obvinená sudkyňa postupovala v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV nakoľko toto ustanovenie je treba vykladať v spojení s ustanovením § 71 tohto zákona, ktoré splnomocňuje ministerstvo spravodlivosti na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým je práve vyhláška č. 493/1991 Zb.

V ďalšej časti odvolania, nad rámec pôvodného návrhu na začatie disciplinárneho konania, odvolateľ poukázal na to, že sudkyňa neodmietnutím žiadosti majoritného veriteľa, ale práve naopak, jeho akceptáciou a ustanovením osobitného správcu, konala v rozpore s právnym poriadkom a dopustila sa aj porušenia § 30 ods. 3 Zákona o sudcoch, podľa ktorého sudca nesmie od strán alebo účastníkov konania alebo od ich právnych zástupcov okrem prípadov uvedených v zákone prijímať informácie alebo rokovať s nimi o skutkovej podstate k prejednávanej veci alebo o procesných otázkach, ktoré môžu mať na ňu vplyv. Mal

za to, že uvedeným postupom sudkyňa ohrozila a porušila nezávislosť v rozhodovaní a zároveň svojím správaním vzbudila oprávnenú pochybnosť o jej svedomitosti, nestrannosti pri rozhodovaní a nezaujatosti voči účastníkom konania. Z týchto dôvodov napokon odvolateľ dospel k záveru, že v uvedenom prípade disciplinárne obvinená sudkyňa, svojím konaním naplnila pojmové znaky závažného disciplinárneho previnenia, a preto žiadal, aby odvolací disciplinárny senát rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako disciplinárneho súdu sp. zn. 2 Ds 14/04 zo dňa 18. marca 2005 zrušil a rozhodol v zmysle predloženého návrhu na začatie disciplinárneho konania zo dňa 3. júna 2004. Taktiež žiadal zrušiť rozhodnutie súdu, ktorým súd následne rozhodol o náhrade trov konania.

K odvolaniu sa vyjadrila disciplinárne stíhaná sudkyňa, ktorá poukázala na správnosť záveru disciplinárneho súdu, podľa ktorého v danej veci je nesporné, že pokiaľ ustanovila osobitného správcu konkurznej podstaty na základe vlastného výberu, bez toho, aby požiadala o súčinnosť správu súdu (v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. 10. 2001), takýto postup nie je možné kvalifikovať ako svojvoľné rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 písm. f) Zákona o súdoch a sudcoch. Na podporu svojho tvrdenia ďalej poukázala na ustanovenia čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 a zákonom. Taktiež poukázala na to, že skutok, pre ktorý bol podaný disciplinárny návrh nevykazuje objektívne ani subjektívne znaky disciplinárneho previnenia tak, ako ho špecifikuje navrhovateľ vo svojom návrhu na začatie disciplinárneho konania, čo bolo dostatočným spôsobom preukázané aj vykonaním dokazovania vo veci disciplinárneho konania vedeného na súde prvého stupňa. Na tom základe žiadala, aby odvolací disciplinárny súd, s poukazom aj na obsah spisu vedeného pod sp. zn. 2 Ds 14/04, ako aj na obsah pripojeného spisu vedeného na Krajskom súde v Bratislave v konkurznej veci pod č. k. 9 K 15/03, vrátane obsahu predložených vyjadrení ako aj výpovedí svedkov a disciplinárne stíhanej sudkyne, aby odvolací súd vyhodnotil odvolanie navrhovateľa ako nedôvodné a vzhľadom na uvedené skutočnosti vydal rozhodnutie, ktorým rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu v celom rozsahu potvrdí ako vecne správne.

Na základe podaných odvolaní konal podľa § 131 ods. 3 zákona a rozhodol vo veci odvolací disciplinárny súd, ktorý dospel k týmto záverom:

Závažné disciplinárne previnenie malo byť spôsobené tým, že disciplinárne stíhaná sudkyňa v konkurznej veci úpadcu [REDAKOVANÉ] IČO: [REDAKOVANÉ], vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod č. k. 9 K 15/03 vydala dňa 21. mája 2003 opatrenie č. k. 9 K 15/03-24, ktorým ustanovila do konkurzného konania za osobitného správcu konkurznej podstaty pre odbor správy speňažovanie majetku úpadcu JUDr. [REDAKOVANÉ] advokáta so sídlom [REDAKOVANÉ], pričom osobitný správca konkurznej podstaty bol súdom ustanovený do konkurzného konania v rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov, ako aj bez žiadosti v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu [REDAKOVANÉ] z 11. októbra 2001 a teda sudkyňa zavinene porušila a nespĺnila povinnosti sudcu, ktoré jej ukladajú citované ustanovenia a zároveň svojím správaním vzbudila oprávnenú pochybnosť o jej svedomitosti.

Závažnosť konania sudkyne mala spočívať v miere jej zavinenia, ako aj v spôsobe jej konania, nakoľko je zrejmé, že osobitného správcu konkurznej podstaty si sudkyňa vybrala sama a ustanovila ho do konkurzného konania netransparentne.

V danej veci je nesporné, že disciplinárne stíhaná sudkyňa vo vyššie uvedenej veci ustanovila osobitného správcu konkurznej podstaty na základe vlastného výberu, bez toho, aby požiadala o súčinnosť správy súdu (v zmysle Opatrenia č. 9 predsedníčky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. 10. 2001). Odvolací disciplinárny súd má však za to, že takýto postup nie je možné kvalifikovať ako zavinené nespĺnenie alebo porušenie povinností sudcu, a to z týchto dôvodov:

Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sú sudcovia pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Citované ustanovenie ústavy je garantom nezávislosti rozhodovania sudcov. Súd je teda pri rozhodovaní viazaný len:

- ústavou,
- ústavným zákonom,
- medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a
- zákonom

Kto môže byť ustanovený za správcu konkurznej podstaty upravuje ustanovenie § 8 ods. 1 ZKV, v zmysle ktorého správca podstaty (ďalej len "správca") sa zásadne vyberá zo zoznamu správcov, ktorý vedie súd príslušný na konanie (§ 66a ods. 1). Do zoznamu správcov možno zapísať len bezúhonnú fyzickú osobu, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony, má primeranú odbornú spôsobilosť a so zápisom súhlasí. Za správcu môže súd ustanoviť iba vo veci nepredpojatú fyzickú osobu. Osoby zapísané do zoznamu správcov môžu odmietnuť túto funkciu len v prípadoch, keď sú na to dôležité dôvody, ktoré posúdi súd. Výnimočne môže súd ustanoviť za správcu aj osobu, do zoznamu správcov nezapísanú, ak spĺňa podmienky pre zapísanie do tohto zoznamu.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia, výber osoby konkurzného správcu sa uskutočňuje rozhodnutím súdu, a to ustanovením za správcu (§ 167 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 66e ZKV.). Kto zo sudcov príslušného súdu vydá rozhodnutie o ustanovení konkurzného správcu ustanovuje rozvrh práce toho-ktorého súdu.

V danej veci je nesporné, že konanie vo veci sp. zn. 9 K 15/03 Krajského súdu v Bratislave bolo podľa rozvrhu práce zverené disciplinárne stíhanej sudkyňi, ktorá v súlade s ustanovením § 8 ods. 1 ZKV, vydala rozhodnutie, ktorým ustanovila za osobitného správcu konkurznej podstaty pre odbor správy speňažovanie majetku úpadcu JUDr. [REDAKOVANÉ], zapísaného do zoznamu správcov konkurznej podstaty, do funkcie osobitného správcu. Vydanie rozhodnutia (ktoré je rozhodovacou činnosťou sudcu) o ustanovení do funkcie osobitného správcu preto nemôže byť porušením ustanovení, ktorých naplnenia sa navrhovateľ dovoľáva.

Treba dodať, že ani z gramatického výkladu ustanovenia § 8 ods. 1 ZKV nemožno vyvodit' akékoľvek porušenie povinností konajúceho sudcu vyplývajúce z vyššie citovaného ustanovenia.

Nemožno súhlasiť so záverom odvolateľa, že sudkyňa spôsobom výberu osobitného správcu porušila ustanovenie § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní.

Znenie § 11 vyhlášky č. 493/1991 Zb. v znení do 30. júna 2005 je nasledovné:

(1) Predbežného správcu, správcu konkurznej podstaty, vyrovnacieho správcu alebo ich zástupcov sudca vyberie z osôb, ktoré sú zapísané do zoznamu podľa § 2 písm. a), podľa poradia ich zápisu do zoznamu. Poradie oznámi sudcovi predseda konkurzného a vyrovnacieho súdu.

(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak schôdza konkurzných veriteľov schváli výmenu správcu konkurznej podstaty alebo jeho zástupcu; to platí rovnako, ak je takýto správca alebo jeho zástupca zbavený konkurzným a vyrovnacím súdom svojej funkcie.

(3) Osobitného správcu alebo jeho zástupcu sudca vyberie z osôb, ktoré sú zapísané do zoznamu podľa § 2 písm. b), podľa poradia ich zápisu do zoznamu s prihliadnutím na ich odbornosť. Poradie oznámi sudcovi predseda konkurzného a vyrovnacieho súdu.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa neuplatní, ak schôdza konkurzných veriteľov schváli výmenu osobitného správcu alebo jeho zástupcu a menovite navrhne súdu ustanovenie nového osobitného správcu alebo jeho zástupcu, ktorý má zodpovedajúcu odbornosť pre ustanovený odbor správy.

Ako vyplýva z uvodzovacej vety citovanej vyhlášky („*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 71 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní ustanovuje:*“), vyhláška ako vykonávací predpis bola vydaná na základe ustanovenia § 71 zákona č. 328/1991 Zb., podľa ktorého:

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis, v ktorom ustanoví

- a) výšku preddavku na úhradu odmeny predbežného správcu;*
- b) výšku preddavku na trovy konania;*
- c) podrobnosti o zoznamoch správcov, predbežných správcov, osobitných správcov, vyrovnacích správcov, zástupcov správcu a o ich odmene v konkurznom a vyrovnacom konaní;*
- d) pravidlá poskytovania odmeny opatrovníka;*
- e) rokovací poriadok pre konkurzné a vyrovnacie konanie.*

Z citovaného zmocňovacieho ustanovenia však nevyplýva zmocnenie zákona na vydanie vykonávacieho predpisu, ktoré by umožňovalo vykonávacím predpisom upraviť spôsob výberu správcov, predbežných správcov, osobitných správcov. Ak teda vykonávací predpis v ustanovení § 11 ods. 3 vyhlášky č. 493/1991 Zb. upravil spôsob výberu osobitných správcov, v tejto časti je právna úprava vydaná nad rámec zmocnenia neplatná a ako taká nezaväzovala sudcu povinnosťou riadiť sa jej úpravou. Z toho dôvodu jej nerešpektovanie nemôže zakladať disciplinárne previnenie.

Disciplinárne stíhaný sudca sa nemohol dopustiť disciplinárneho previnenia ani z dôvodu, že pri výbere osobitného správcu sa neriadil Opatrením č. 9 predsedníčky Krajského súdu v Bratislave z 11. 10. 2001. Uvedené opatrenie bolo totiž vydané za účelom realizácie ustanovenia § 11 ods. 3 citovanej vyhlášky. Z uvedených dôvodov nemožno rozhodnutie o ustanovení osobitného správcu v danej veci považovať za zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností sudcu, ako sa uvádza v návrhu na začatie disciplinárneho

previnenia. Nakoľko návrh na začatie disciplinárneho previnenia za závažné disciplinárne previnenie je disciplinárne stíhanej sudkyňi kladený vo väzbe na skutkovú podstatu uvedenú v ustanovení § 116 ods. 1 písm. a) Zákona o sudcoch, ktorého skutková podstata nebola naplnená, konanie sudkyne nemôže byť ani závažným disciplinárnym previnením.

Treba zdôrazniť, že aplikácia právneho predpisu – vykonávacej vyhlášky vydanej nad rámec zmocňovacieho ustanovenia zákona, pri nemožnosti disciplinárneho súdu iniciovať konanie na vydanie rozhodnutia o ústavnosti – neústavnosti vykonávacieho predpisu, by v konečnom dôsledku znamenalo popretie nezávislosti disciplinárneho súdu, ktorý rozhoduje o vine a nevine disciplinárne stíhaného sudcu a v konečnom dôsledku aj porušenie základných práv a slobôd disciplinárne stíhaného sudcu, okrem už uvedeného aj z týchto dôvodov:

Nezávislosť rozhodovacej právomoci súdov vyplýva už z vyššie citovaného čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý definuje, že „*Sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom*“. Garancia nezávislosti sudcu je limitovaná viazanosťou citovanými prameňmi práva. Vzťah jednotlivých prameňov práva, ktorými je sudca viazaný je okrem iného zrejme z čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého:

(1) Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Z citácie je zrejme, že ak medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená predpísaným spôsobom garantuje viac práv, takáto zmluva má prednosť pred zákonom (a tým viac pred vykonávacím predpisom). Takouto medzinárodnou zmluvou je Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd uverejnený ako Oznámenie bývalého Ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb. (ďalej len Dohovor). Preto pri úvahe o aplikácii toho-ktorého prameňa práva v záujme zabezpečiť efektívnu ochranu základných práv a slobôd treba vychádzať z priority právnej úpravy reálne zabezpečujúcej ochranu základných práv a slobôd.

Okrem Ústavy Slovenskej republiky základné práva a slobody sú definované (a chránené) vyššie uvedeným Dohovorom. Nad všetky pochybnosti takýmto základným právom je právo na spravodlivú súdnu ochranu, ktorú v právnom štáte zabezpečuje nezávislý a nestranný súd. Tento záver vyplýva z čl. 6 Dohovoru, ktorý citujeme:

Čl. 6

Právo na spravodlivé súdne konanie

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...“.

Zabezpečenie plnej realizácie týchto práv (súčasťou práva na spravodlivú súdnu ochranu nezávislým a nestranným súdom) je aj právo na **rovné postavenie v konaní** pred súdom – nediskrimináciu. Samozrejme to teda znamená aj právo na zabezpečenie rovnakého štandardu na poskytnutie ústavnej ochrany. Skutočnosť, že disciplinárny súd nemá pri

rozhodovaní v konkrétnej veci, aplikujúcej konkrétny všeobecne záväzný právny predpis, právo obrátiť sa na Ústavný súd, aby rozhodol o ústavnosti – neústavnosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorého porušenie sa disciplinárne stíhanému sudcovi kladie za vinu, by v konečnom dôsledku malo za následok, evidentné porušenia práva na nediskrimináciu v porovnaní s inými subjektami, ako aj to, že disciplinárne stíhanému sudcovi by bolo odňaté právo na spravodlivú súdnu ochranu, pričom s rozhodnutím v disciplinárnom konaní priamo Ústava Slovenskej republiky spája významné právne účinky pre sudcu – jeho odvolanie z funkcie alebo preloženie na iný súd. Odňatie práva na požívanie rovnakého štandardu ústavnej ochrany ako v iných prípadoch by nesporne malo diskriminačný charakter.

V uvedených súvislostiach disciplinárny súd má za to, že neumožnenie posúdiť otázku ústavnosti ako otázku predbežnú pri rozhodovaní v konkrétnej veci za stavu, že by mohlo dôjsť k zásahu do základných práv chránených ústavou a Dohovorom, by v konečnom dôsledku znamenalo zodpovednosť štátu, ktorý svojím právnym poriadkom nezabezpečil garanciu základných práv (či už v dôsledku absencie právnej úpravy alebo jej nedôslednosťou). Z toho dôvodu v konkrétnej veci bolo potrebné aplikovať právnu úpravu v duchu Dohovoru a priznať prioritu jeho aplikácie. V tomto zmysle odvolací disciplinárny súd poukazuje aj na aplikačnú prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej aj základné práva a slobody podľa Ústavy Slovenskej republiky je potrebné vykladať a uplatňovať v zmysle a duchu medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách (napr. PL. ÚS 5/93, PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 17/00). V rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 48/97 Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „Ústavu nemožno vykladať spôsobom zakladajúcim porušenie medzinárodnej zmluvy o ľudských právach“.

V tomto zmysle odvolací disciplinárny súd poukazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej, právny poriadok každej zmluvnej strany musí zabezpečovať garanciu základných práv chránených Dohovorom a v prípade, že tomu tak nie je, súd nemôže aplikovať vnútroštátny právny predpis (alebo tolerovať absenciu právnej úpravy). Už v rozhodnutí z 13. júla 1989 vo veci [redacted] c. [redacted], [redacted], 13. 7. 1989, 5/88 súd konštatuje, že členské štáty sú povinné rešpektovať a aplikovať požiadavky dodržovania základných práv a slobôd.

V záujme ochrany základných práv a slobôd je preto povinnosťou súdu, rozhodujúcim v konkrétnej veci, poskytnúť ochranu ústavou a medzinárodným dohovorom chráneným právam. Iný postup by bol zjavne arbitrárny a odporujúci právu na spravodlivý súdny proces. Preto má disciplinárny súd za to, že zabezpečenie uvedených základných (ústavných) práv pri rozhodovaní v konkrétnej veci (bez možnosti ingerencie ústavného súdu) je možné zabezpečiť len možnosťou vyriešiť otázku ústavnosti inak všeobecne záväzného predpisu, ako otázku predbežnú.

Treba zdôrazniť, že iba uvedený výklad zodpovedá princípu nezávislosti a nestrannosti konajúceho súdu, ktorý súc presvedčený o neústavnosti vykonávacieho predpisu (bez procesných možností dosiahnuť vyslovenie jeho neústavnosti výrokom Ústavného súdu), nemôže nezávisle rozhodnúť pri vedomí, že porušuje základné práva chránené Ústavou a Dohovorom.

Odvolací disciplinárny súd považuje za potrebné sa vyjadriť k nasledovným tvrdeniam uvádzaným v odvolaní:

K tvrdeniu, že disciplinárny súd rozhodnutím prekročil svoje právomoci a v rozpore s právnym poriadkom vstúpil do právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorú mu priznáva čl. 125 ods. 1 písm. b) ústavy, na základe ktorého môže jedine Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodovať o súlade nariadení vlády, všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy s ústavou, s ústavnými zákonmi, s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, a so zákonmi, treba uviesť:

Odvolačí disciplinárny súd poukazuje na to, že disciplinárny súd si neosvojuje právo Ústavného súdu výrokom svojho rozhodnutia rozhodnúť o ústavnosti – neústavnosti vykonávacieho predpisu. Treba súhlasiť s tvrdením odvolateľa, že rozhodnúť výrokom rozhodnutia o neústavnosti podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky prislúcha jedine Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Disciplinárny súd však poukazuje na to, že ak disciplinárny súd nemá oprávnenie obrátiť sa na Ústavný súd SR na zaujatie stanoviska, či vykonávací predpis je alebo nie je v súlade s ústavou, je to práve disciplinárny súd, ktorý z dôvodov uvádzaných vyššie môže (a musí) sa vyjadriť k ústavnosti vykonávacieho predpisu ako k otázke predbežnej. Nemožno totiž pripustiť, aby disciplinárny súd, ktorý nemá možnosť obrátiť sa na Ústavný súd SR so zásadnou otázkou ústavnosti mal povinnosť rozhodovať podľa jeho presvedčenia na základe neústavného vykonávacieho právneho predpisu. Takýto postup, ako už bolo uvedené, považuje disciplinárny súd za postup v rozpore s ustanovením čl. 6 Dohovoru, ako aj v rozpore s princípom rovnosti a princípom nediskriminácie. Takýto postup je zjavne namieste najmä v prípade, ak je vykonávací predpis v rozpore so zmocňovacím ustanovením. Naviac práva a povinnosti je podľa ústavy možné ukladať jedine zákonom alebo na základe zákona. Vydanie vykonávacieho predpisu nad rámec zmocnenia zákona je preto zjavným porušením ústavy. Samozrejme disciplinárny odvolací súd posudzujúc otázku ústavnosti len ako predbežnú otázku si uvedomuje, že jeho rozhodnutie nemá k otázke ústavnosti všeobecnú platnosť. Napokon treba dodať, že aj odvolací disciplinárny súd považuje za nesporné, že platný právny poriadok Slovenskej republiky neumožňuje priamo súdom, aby v rámci svojej rozhodovacej činnosti rozhodovali o súlade zákona alebo všeobecne záväzného právneho predpisu s Ústavou Slovenskej republiky. Takúto právomoc má výlučne Ústavný súd Slovenskej republiky (čl. 124 Ústavy). Uvedený záver vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Ústavného súdu (PL. ÚS 14/96, PL. ÚS 14/98 a ďalšie).

Na druhej strane Ústava Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 zabezpečuje, že „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“. Súčasne podľa čl. 12 ods. 1 „Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné“. Odsek 2 uvedeného článku zaručuje, že základné práva a slobody patria všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Pre úplnosť je potrebné poukázať na to, že odvolací disciplinárny súd sa nezaoberal skutkami, ktoré odvolateľ považuje za porušenie § 30 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z., a to z dôvodu, že tieto neboli uvedené v návrhu na disciplinárne konanie a ani neboli predmetom posudzovania disciplinárnym súdom prvého stupňa.

Z uvedených dôvodov odvolací disciplinárny súd podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov odvolania ministra spravodlivosti Slovenskej republiky zamietol a súčasne podľa § 129 ods. 5 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich uložil ministrovi spravodlivosti povinnosť zaplatiť sudkyni JUDr. [REDAKOVANÉ] náhradu trov odvolacieho konania 2.802,- Sk, ktorá pozostáva z tarifnej odmeny za dva úkony právnej pomoci (á 1.251,- Sk + režijný paušál 150,- Sk) podľa § 12 ods. 3 písm. a) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 14. októbra 2005

JUDr. Jana Bajánková, v. r.
predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia:

